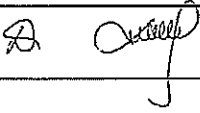

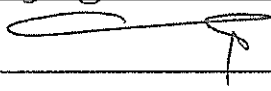

Iktatószám:	MLAKSZ/7-1/2024.	
Címzett:	Mártély Községi Önkormányzat Képviselő-festülete	
Melléklet:		
Tárgy:	Tájékoztatás a polgármester polgári védelmi feladatainak ellátásáról és a települési veszélyelhárítási tervről	
Készítette:	Csongrád-Csanád Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Szentesi Kirendeltsége, Lakosságszolgálati Iroda	
Az anyagot látta:	Előadó:	
	Csoportvezető:	
	Irodavezető:	
	Aljegyző:	
	Jegyző:	
	Polgármester:	
Véleményezésre megküldve:		
Napirend kapcsán meghívandó:		
Tárgyalás módja:	NYÍLT	
	ZÁRT az Mőtv. 46. § (2) bekezdés alábbi pontja alapján: ☐ a) önkormányzati hatósági, összeférhetlenségi, méltatlansági, kintüntetési ügy tárgyalásakor, fegyelmi büntetés kiszabása, valamint vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárás esetén ☐ b) érintett kérésére választás, kinevezés, felmentés, vezetői megbízás adása, annak visszavonása, fegyelmi eljárás megindítása és állásfoglalást igénylő személyi ügy tárgyalásakor ☐ c) vagyonával való rendelkezés esetén, továbbá az általa kiírt pályázat feltételeinek meghatározásakor, a pályázat tárgyalásakor, ha a nyilvános tárgyalás az önkormányzat vagy más érintett üzleti érdekét sértené	

Iktatószám: MLAKSZ/7-1/2024.

Tárgy: Tájékoztatás a polgármester polgári védelmi feladatainak ellátásáról és a települési veszélyelhárítási tervről

Mártély Községi Önkormányzat Képviselő-testülete

Tisztelt Képviselő-testület!

„a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról” szóló **234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet (továbbiakban: Kat. Vhr.) 28. § (1) bekezdésének** előírása alapján: *„A polgármester a települési veszélyelhárítási terv alapján a veszélyek és a követendő magatartási szabályok megismerésére lakossági tájékoztató kiadványt készít és biztosítja a helyben rendelkezésre álló eszközökkel annak a lakosság számára történő hozzáférhetőségét.”*; valamint 28. § (4) bekezdésének előírása alapján: *„A települési veszély-elhárítási tervet a polgármester szükség esetén soron kívül, egyebekben minden év március 31-ig felülvizsgálja a hivatásos katasztrófavédelmi szerv helyi szerve vezetőjének közreműködésével. A felülvizsgálat eredményéről, az elvégzett javításokról a polgármester tájékoztatja a hivatásos katasztrófavédelmi szerv helyi szervének vezetőjét, a védekezésbe bevont egyéb szervezetet, szervezeteket, valamint a lakosságot.”*

Ezen törvényi kötelezettségnek eleget téve az alábbi beszámolót terjesztem a Tisztelt Képviselő Testület elé:

A Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város polgármestere a polgári védelmi feladatait 2023/24-ben a hatályos jogszabályok alapján végezte.

1 Bevezetés

Az elmúlt negyedszázad eseményei arra mutatnak rá, hogy biztonságunk megőrzése érdekében egyre nagyobb hangsúlyt kell, hogy kapjon a katasztrófák elleni védekezésekre történő felkészülés. Ezt támasztja alá a 2010-es vörösiszap katasztrófa, a 2013-as történelmi dunai árvíz, a 2019-től érkező Covid-19 járvány, az ez évben levonult dunai árvíz és a természeti környezetünket most már folyamatosan fenyegető globális éghajlatváltozás is.

A felkészülést és később a védekezések végrehajtását a katasztrófavédelmi hivatásos szervek, az önkormányzatok és a lakosság, valamint az együttműködő szervezetek közös munkája révén lehet csak hatékonyan megvalósítani. Ha lehetőség van rá, akkor még a megelőzés időszakában szükséges minden számításba vehető kockázat felmérése, majd a várható károk előzetes felbecslése és a rendelkezésre álló erők-erőforrások előzetes hozzárendelése az egyes katasztrófa típusokhoz.

2 A Polgármester polgári védelmi feladatai

A települések polgármestereire és jegyzőire jelentős és komplex feladatrendszer hárul, hiszen a veszélyhelyzet időszakában is képviselniük kell a lakosság érdekeit, és súlyos döntéseket kell meghozniuk ahhoz, hogy a katasztrófák elleni védekezés komplex rendszerében is képesek legyenek megfelelni a vonatkozó jogi normák előírásainak.

A polgármester, aki a katasztrófavédelmi, polgári védelmi feladatait államigazgatási jogkörében látja el, a bekövetkezett katasztrófa, veszélyhelyzet esetén, a védekezés során *irányítja* a helyi katasztrófavédelmi tevékenységet, *szervezi* a keletkezett károk felmérését, irányítja a helyi erők által végzett helyreállítási tevékenységet, a humanitárius segélyek elosztását.

2.1 A veszély-elhárítási tervezéssel kapcsolatos feladatok

A veszély-elhárítási terv definícióját „a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról” szóló 2011. évi CXXVIII. törvény (továbbiakban: Kat. tv.) tartalmazza, amely a polgári védelem katasztrófavédelemmel kapcsolatos feladatai között sorolja fel a veszély-elhárítási tervezést.

A veszély-elhárítási tervezés célja a veszélyforrások és kockázatok azonosítása, elemzése, értékelése, a katasztrófavédelmi feladatok és intézkedések egységes okmányrendszerbe foglalása. Ide tartozik a végrehajtás rendje, a megvalósítást biztosító személyi, anyagi és technikai eszközök hozzárendelésének szabályai, a feltételek biztosítása, az ellenőrzési feladatok, valamint a kockázatokkal szembeni nemzeti ellenálló képesség (reziliencia) fokozását célzó intézkedések.

2.1.1 A települési polgármester feladatai a katasztrófavédelmi besorolási eljárással kapcsolatosan:

Évente a hivatásos katasztrófavédelmi szerv helyi szervének közreműködésével kockázatbecslést végez és javaslatot tesz a besorolásra az illetékes területi védelmi bizottság elnöke részére szeptember 30-ig.

A kockázatbecslést a települést érintő összes veszélyforrás figyelembevételével kell végrehajtani, a Kat. Vhr. 2. melléklet a) pontjában felsoroltak szerint, a veszélyeztető hatások kezelésében érintett ágazatok közreműködésével.

A feladat végrehajtása során figyelembe kell venni a település területére vonatkozó veszélyeztető hatások következményeit, a bekövetkezés valószínűségét, valamint az egyes veszélyeztető hatások egymásra gyakorolt és együttes hatását is.

A településre vonatkozóan elemezni kell minden egyes veszélyeztető hatást a jogszabály szerinti kockázati mátrix alapján, amely folyamat során figyelembe kell venni a szakágazatok által az adott katasztrófatípusra vonatkozó véleményt, a bekövetkezési gyakoriságot, korrekciós tényezőt, valamint az előre meghatározott sorolási feltételeket.

A települést ilyenkor automatikusan a feltételnek megfelelő osztályba kell sorolni az adott veszélyeztető hatás miatt (pl. atomerőmű közelsége, veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem, küszöbérték alatti üzem jelenléte), amely már alacsonyabb szintre nem, magasabb szintre más/együttes feltételek miatt kerülhet.

A javaslatot a területi védelmi bizottság elnökének, majd a katasztrófavédelem központi szervének útján jóváhagyásra felterjesztik a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter részére. A miniszter jóváhagyása esetén a település besorolása BM rendelet formájában megjelenik.

2.1.2 Veszély-elhárítási terv-készítéssel kapcsolatos feladat

A polgármester a települési besorolást és az elégséges védelmi szintet figyelembe véve az élet és a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak védelme érdekében veszély-elhárítási tervet készít, amelynek összeállításába bevonja az adott elem tekintetében feladat- és hatáskörrel rendelkező illetékes szervet. A terv alapidokumentumból és mellékletekből áll. A települési veszély-elhárítási terv mellékletét képezi többek között a külső védelmi terv (Kat. tv. előírása szerint, ha a településen olyan veszélyes üzem található, ami ezt indokolja.), és a helyi vízkár-elhárítási terv is (Ár- és belvízi, villámárvízi veszélyeztetés ellen.).

Az elkészült települési veszély-elhárítási terv alapján a polgármester lakossági tájékoztató kiadványt készít annak érdekében, hogy a lakosság megismerje a veszélyeket és a baj esetén követendő magatartási szabályokat. A kiadvány lehet nyomtatott vagy elektronikus formátumú, és a helyben szokásos módon biztosítani kell a település lakosai számára a hozzáférhetőséget. A polgármester évente részleges, 3 évente komplex gyakorlatot tart a veszély-elhárítási tervben foglaltak végrehajtásának biztosítására. Ennek előkészítése és végrehajtása során az érintett szerveket tájékoztatja és bevonja.

2.2 A közbiztonsági referens intézménye

A közbiztonsági referens a polgármester katasztrófák elleni védekezésre való felkészülési, védekezési és helyreállítási szakmai feladataiban, valamint rendvédelmi feladataiban működik közre. A felkészülési időszakban tervezési- és szervezési, a védekezés időszakában döntés-előkészítési- és koordinációs, a helyreállítás időszakában kárfelmérési- és ellenőrzési feladatokat lát el.

A közbiztonsági referenst a katasztrófavédelmi szempontból I. és II. osztályba sorolt településeken – „a védelmi és biztonsági igazgatás területi és helyi szabályairól” szóló **427/2022. (X. 28.) Korm. rendelet** alapján – a polgármester jelöli ki. A körjegyzőséghez tartozó települések polgármesterei közösen jelölik ki a referenst a körjegyzőségekben, megállapodásuk hiányában ezt a jogkört a körjegyzőség székhelye szerinti település polgármestere gyakorolja. A nagyobb településeken indokolt lehet akár több közbiztonsági referens (referens-helyettes) kijelölése is. Így került kijelölésre Hódmezővásárhelyen egy referens és egy helyettes, akik Mártély település referensi feladatait is ellátják 2024. december 31-ig.

A közbiztonsági referenssel szemben támasztott követelményeket, feladatait 427/2022. (X. 28.) Korm. rendelet bővebben taglalja.

2.3 A lakosság riasztása és veszélyhelyzeti tájékoztatásának feladatai

A katasztrófák elleni védekezés során az egyik legfontosabb feladat a lakosság riasztása. Ez minél előbb megtörténik, annál nagyobb a valószínűsége, hogy az állampolgárok megfelelően fognak reagálni és a lehető legkevesebb kár, sérülés, haláleset következik be. Nagyon fontos ilyenkor a hiteles, szakszerű kommunikáció megvalósítása annak érdekében, hogy pánikhelyzet ne alakuljon ki a feladat végrehajtása során.

A lakosság közhiteles tájékoztatásának módjai:

- elsősorban közérdekű közlemény közzététele,
- a lakossági riasztó rendszer eszközei útján,
- elektronikus hírközlési szolgáltatások igénybevételével (technikai feltételek megléte esetén),
- helyben szokásos módon (település vagy települési vezető hiteles tájékoztatást nyújtó hivatalos közösségi média felületei, hangosbemondó, hírvivő, falragaszok),
- kézi vagy gépjárműves kihangosító eszközök (pl. motoros kézi sziréna, rendvédelmi szervek élőbeszéd sugárzásra alkalmas kihangosító eszközei),
- szükség és adott lehetőségek szerint az összes korábban felsorolt eszköz egyidejű alkalmazásával.

A lakosság tájékoztatása szükség szerint lehet aktív (pl. a település vagy települési vezető hivatalos közösségi média kommunikációja, közlemények kiadása a sajtóban és médiában, lakossági fórum összehívása, tájékoztató kiadványok kiosztása, falunapi rendezvényeken történő élőszavas tájékoztatás), vagy leginkább a megelőzést szolgáló passzív (előre elkészített tájékoztató anyagok közzététele elektronikusan, tájékoztató táblák kihelyezése, tájékoztató naptár eljuttatása az egyes háztartásokba éves rendszerességgel) kommunikáció.

A Hódmezővásárhelyen üzemelő veszélyes üzemek környezetében élő/dolgozó lakosság riasztásának biztosítására kerültek telepítésre lakossági szirénák (épületen, vagy oszlopra telepítve). A lakosság tájékoztatását különböző médiumokon keresztül, lakossági tájékoztató kiadványokkal valósítjuk meg.

2.4 Lakosságvédelmi feladatok

A védelemnek két fő kategóriáját lehet megkülönböztetni: az *egyéni* és *csoportos* védelem. Az egyéni védelem megvalósítása során az egyes személyek saját maguk alkalmaznak rájuk kiosztott eszközöket (pl. védőruha, gázálarc).

A csoportos védelem egy adott közösségre együtt alkalmazható intézkedések körét jelenti, amely a *helyi (elzárkózás)* és *távolsági (kimenekítés, kitelepítés)* védelmet foglalja magában. A Kat. Vhr. alapján a megelőzés, katasztrófa bekövetkezésének veszélye, kiterjedt káresemény vagy veszélyhelyzet esetén figyelembe kell venni a veszélyeztető hatást és annak lehetséges következményeit, és az emberi élet védelmének elsőbbségével elsősorban a helyi védelem módszerét szükséges alkalmazni. A távolsági védelemre akkor kerülhet leginkább sor, ha az adott körülmények között a helyi védelem nem alkalmas a veszélyeztető hatások ellen.

Elzárkózás elrendelése esetén a lakosságnak a veszélyeztető hatások elől sürgősen épületekbe kell bevonulniuk és addig ott tartózkodniuk, amíg a veszély el nem hárul. A lehetőségek függvényében meg kell próbálni az adott épületet minden szellőzéstől mentesíteni, a rosszul záródó nyílászárókat nedves törölközővel, ruhával, ronggyal, pléddel tömíteni. A szellőztető rendszereket ki kell kapcsolni. Erre leginkább akkor van szükség, ha pl. veszélyes anyagok kerültek a környezetbe.

Az elzárkózás (helyi védelem) alapvető szabályai:

- ablakok és ajtók, rések esetében eltömítés,
- folyamatosan figyelni kell a lakosság tájékoztatásokra (helyi rádió, tv, hiteles közösségi média felületek),
- a telefonokat a lehető legrövidebb ideig, csak segélykérésre szabad használni,
- ha várható, hogy az esemény felszámolása elhúzódik, akkor ivóvizet, élelmiszert egy helyre össze kell gyűjteni és beosztani,
- az éjszakára gondolva a lehetséges világító eszközöket össze kell gyűjteni.

Amennyiben számítani kell kitelepítésre/kimenekítésre, akkor meg kell kezdeni az épületben található eszközökből, anyagokból a menekülőcsomag összeállítását. A menekülőcsomag lényege, hogy kitelepítés vagy kimenekítés esetén a szükséges személyes tárgyakat, iratokat és önellátásunkhoz elengedhetetlen eszközöket előre összekészítjük, ezzel értékes időt takarítunk meg akkor, mikor el kell hagynunk otthonunk.

Kitelepítés: a lakosság és a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak veszélyeztetett területről történő – a veszély-elhárítási tervben meghatározottak szerinti – kivonása és befogadóhelyen történő átmeneti jellegű elhelyezése.

Kimenekítés: Amennyiben a veszélyeztetett területen a közvetlen életveszély és váratlan kockázat miatt nincs mód (elegendő idő) a kitelepítési feladatok végrehajtására, a lakosság védelmét kimenekítéssel kell biztosítani. A kitelepítés elrendeléséről szóló döntést az elrendelő írásba foglalja – akadályoztatása esetén az elrendelést követő legkésőbb 3 napon belül – és felhívás közzétételével gondoskodik a kihirdetéséről. A visszatelepítés elrendelésére a vármegyei, fővárosi védelmi bizottság elnöke jogosult.

Befogadás: a kimenekített, illetve kitelepített lakosság és létfenntartáshoz szükséges anyagi javak befogadóhelyen történő átmeneti jellegű elhelyezése.

Visszatelepítés: veszély elmúltával a kimenekített, kitelepített lakosság és a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak lakóhelyre történő visszajuttatása.

2.5 A települési polgármester feladatrendszere a katasztrófák elleni védekezés időszakában

2.5.1 A polgármester feladatai a felkészülés keretében:

- felelős a települési veszély-elhárítási tervek elkészítéséért, valamint a helyi lehetőségek figyelembevételével a védekezés feltételeinek a biztosításáért;
- irányítja a védekezésre való felkészítést;
- gyakorolja katasztrófavédelmi ügyekben az elsőfokú polgári védelmi hatósági jogkört, amit jogszabály nem utal más szerv hatáskörébe;
- a polgári védelmi kötelezettség alatt álló állampolgárt a területi, települési, kerületi és munkahelyi polgári védelmi szervezetbe kiképzésre és gyakorlatra osztja be;

- felelős a polgári védelmi kötelezettségen alapuló települési polgári védelmi szervezet megalakításáért;
- gondoskodik az illetékességi területen élő vagy tartózkodó személyek részére a katasztrófaveszélyekről szóló, a magatartási szabályokat is tartalmazó tájékoztatásról;
- a gazdálkodó szervezetek részére határozattal elrendeli a polgári védelmi kötelezettségen alapuló települési és munkahelyi polgári védelmi szervezetek megalakítását és az alkalmazás feltételeinek biztosítását;
- biztosítja a lakosság riasztására szolgáló és a közigazgatási területén lévő, rendelkezésre bocsátott technikai berendezések működtetését;
- részt vesz a feladatainak ellátása érdekében, a hivatásos katasztrófavédelmi szervek által szervezett felkészítéseken;
- kijelöli a katasztrófák elleni védekezéssel összefüggő feladataiban közreműködő közbiztonsági referenst;
- gondoskodik a település katasztrófavédelmi besorolásának elkészítéséről, - a települési veszély-elhárítási tervet jóváhagyásra felterjeszti a helyi védelmi bizottság elnökének;
- a hivatásos katasztrófavédelmi szerv helyi szervének bevonásával legalább 3 évente ellenőrzi és értékeli a települési és munkahelyi polgári védelmi szervezetek felkészültségét, és erről tájékoztatja a helyi védelmi bizottság elnökét;
- hatósági határozattal dönt a katasztrófavédelmi célú gazdasági és anyagi szolgáltatások kijelöléséről, igénybevételéről;
- személyes adatnak nem minősülő adatokat szolgáltat a helyi védelmi bizottság, valamint a hivatásos katasztrófavédelmi szerv helyi szerve részére;
- köteles a tűzjelzés lehetőségét biztosítani a településen.

2.5.2 *A polgármester a településen a védekezés során:*

- a hivatásos katasztrófavédelmi szerv szakmai iránymutatása mellett irányítja a településen a helyi katasztrófavédelmi tevékenységet;
- halasztást nem tűrő esetben átmeneti jelleggel elrendeli az élet és az anyagi javak védelméhez szükséges intézkedéseket, és erről haladéktalanul értesíti a település szerint illetékes hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve vezetőjét és a megyei, fővárosi védelmi bizottság elnökét;
- a polgári védelmi kötelezettség alatt álló állampolgárt a katasztrófavédelem érdekében határozattal polgári védelmi szolgálatra kötelezi;
- szervezi és irányítja a lakosság védelmét, kitelepítését, kimenekítését, befogadását és visszatelepítését;
- szervezi és irányítja az anyagi javak védelmét, a lakosság létfenntartásához szükséges anyagi javakkal történő ellátását;
- a megyei, fővárosi védelmi bizottság elnökének rendelkezése alapján – vagy halasztást nem tűrő esetben annak utólagos tájékoztatásával – elrendeli a települési polgári védelmi szervezetek alkalmazását,
- együttműködik más települések polgármestereivel, a védekezésbe bevont más szervezetekkel a katasztrófavédelmi feladatok végrehajtásában;
- gondoskodik a védekezésben részt vevő erők váltásáról, pihentetéséről és ellátásáról.

2.5.3 *A polgármester a helyreállítás időszakában:*

- a hivatásos katasztrófavédelmi szerv közreműködésével és a védelmi bizottság irányításával illetékességi területén végzi a katasztrófa által okozott károk felmérését;
- irányítja a részére meghatározott helyreállítási feladatok végrehajtását;
- szervezi és irányítja a helyi erők által végzett helyreállítási tevékenységet;
- közreműködik a humanitárius segélyek elosztásában;
- a kárbejelentés megszervezéséért a polgármester felelős;
- a polgármester a kárbejelentés módját és határidejét a helyben szokásos módon hirdeti ki;

- a polgármester a katasztrófavédelmi feladatok ellátása során államigazgatási jogkörben jár el, amely alapján: gyakorolja katasztrófavédelmi ügyekben az elsőfokú polgári védelmi hatósági jogkört, amit jogszabály nem utal más szerv hatáskörébe;
- a polgári védelmi kötelezettség alatt álló állampolgárt a munkahelyi, települési és területi polgári védelmi szervezetbe kiképzésre és gyakorlatra osztja be;
- a gazdálkodó szervezetek részére határozattal elrendeli a polgári védelmi kötelezettségen alapuló polgári védelmi szervezetek megalakítását és az alkalmazás feltételeinek biztosítását.

A katasztrófavédelmi törvény kötelezettségként számos szakmai feladatot határoz meg a települések vezetői számára, melyek közül kiemelten fontosak a veszély-elhárítási tervezéssel, a lakosság riasztásával és veszélyhelyzeti tájékoztatásával, lakosságvédelemmel kapcsolatos feladatok. Ebben segítséget a megfelelően felkészített közbiztonsági referensek nyújthatnak, akik a polgármester tevékenységét támogatják a katasztrófák elleni védekezések különböző időszakában.

Mártély, 2024. november 26.

Ambrus István
polgármester